

Øivind Storm Bjerke | Mona Gjessing
kunst@klassekampen.no

KUNST

TEKNISK BRILJANT: Den maleriske overflaten i arbeidene er så gjennomarbeidet og sofistikert at man blir stum av beundring, skriver vår anmelder om Henrik Kleppe Worm-Müllers oljemalerier på aluminiumsplate.

Sjeldent godt

KUNST

Henrik Kleppe Worm-Müller

Galleri Haaken, Oslo
Maleri
Står til 15. september

ANMELDELSE

Henrik Kleppe Worm-Müller kan skilte med utsolgt utstilling på Galleri Haaken. Det er ganske oppsiktsvekkende i et klima der man til stadighet har fått høre at det norske kunstmarkedet er steindødt. Men suksessen har kanskje ikke så mye med markedets helsetilstand å gjøre, som at disse bildene rett og slett er fascinerende. De er dessuten laget av en ung kunstner i startgropen av en karriere det kan bli spennende å følge.

Worm-Müller har laget en serie bilder som alle er bygd på fotografisk arkivmateriale. Motivene er hentet fra et sagbruk i USA, landskapsbilder fra England med dystre bygninger og vasstrukne marker, samt et bilde fra et overklassehjem tatt på seint 1800-tall. Bildet er kalt «Organizer» – en nøkkel til å tolke utstillingen. Tittelen kan tolkes som et tegn på at det fra dette hjemmet den makten holder hus i som organiserer næringslivet og utformingen av landskapene vi ser i de øvrige bildene. De har

alle titlene «Subconscious». Den verdenen vi får et glimt inn i, tar for seg motiver fra en tidlig fase av industrialisme, kontrastert til en forfallen landsbygd, der naturen går sin stille gang og kan oppleves som en pastoral idyll.

Det kunstnerisk interessante med Worm Müllers bilder, er møtet mellom det fotografiske uttrykket i materialet som er hentet ut av arkivene og hans maleriske bearbeiding av det. Kunstneren har malt på en hvit aluminiumsplate og bruker bare svart. Det hvite i bildene siver ut som et indre lys. Han benytter en prikketeknikk som kan gi assosiasjoner til pikslar og som skaper en stoffrik og sensuell overflate. Den står i motsetning til den glatte overflaten i glansede fotografier og bilder vist på skjerm. Kunstneren skraper og fordriver maling på en måte som kan minne oss om hvordan den gamle mesteren Peder Balke arbeidet. Man kan ikke unngå å bli nysgjerrig på selve arbeidsprosessen. Kunstnerens interesse for arbeidsliv gjenskapes så å si i et intenst fokus på det å male som et mentalt og fysisk arbeid.

Den maleriske overflaten i arbeidene er så gjennomarbeidet og sofistikert at man blir stum av beundring. Det er en sjelden god demonstrasjon av et sterkt idéinnhold og konseptuelt utgangspunkt løfter seg gjennom en teknisk briljant bearbeiding.

Øivind Storm Bjerke
kultur@klassekampen.no

Komplett Slettemark

For første gang samles hele kunstnerskapet til Kjartan Slettemark i én retrospektiv utstilling i Oslo: Fredag åpner «KJARTAN Slettemark. Kunsten å være kunst» på Nasjonalmuseet. Elsket og omstridt, Kjartan Slettemark (1932–2008), var en pionér innen performance, aksjonskunst og politisk gatekunst. Han var alltid radikal og provoserende, og ingen kunstverk har fått så mye medieomtale som Slettemarks Vietnam-verk fra sekstitallet. Utstillingen viser også ikoniske verk som «Puddelen» og «Nixonpasset».

Haakon Flemmen

Stenersens

Øivind Storm Bjerke

KUNST

«Stenersens linje»

Stenersenmuseet, Oslo
Utstilling med utgangspunkt i
Stenersen-samlingen
Står til 15. desember

ANMELDELSE

Rolf Stenersen var velsignet fri for god smak.

Stenersenmuseet benytter feiringen av Edvard Munch til å peke på betydningen Munch hadde for mange av de yngre norske kunstnerne i mellomkrigstida. Det gir anledning til å løfte fram interessante deler av samlingen som Stenersen skjenket Aker kommune, seinere innlemmet i Oslo.

Rolf Stenersen (1899–1978) var aksjemekler med utdanning fra Oxford, og han debuterte som skjønnlitterær forfatter med «Godnatt da du» i 1931. Forfatterskapet er preget av en eksperimentell tilnærming til både temaer, fortellerteknikk og språk. Mest kjent er han for sin psykobiografi om Edvard Munch, «Nærbilde av et Geni». Den ble første gang utgitt da Stenersen levde i landflyktighet i Sverige i 1944. Boka kom seinere i norsk og engelsk språkdrakt og har preget oppfatningen av Munch i etterkrigstida kanskje mer enn noen annen enkelt bok.

Hans begeistring fra unge år for Edvard Munch førte til at han fra 1920-årene begynte å samle på Munchs kunst. Inspirert av Munch kjøpte han også yngre kunstnere som var preget av det eksperimentelle, søkende og innadvendte blikk han fant hos mesteren. Stenersen var velsignet fri for god smak. Han samlet den kunsten han fant interessant, utfordrende og kanskje til og med ubegripelig. Hvis fascinasjonen for

SYMBOLISME: Rolf Stenersen fikk også stor betydning for «Munch-etterfølgerarbeider av ham. Her maleriet «Kloke koner».

kunsten ble borte, nølte han ikke med å droppe og samle videre på kunstneren. Et annet trekk var at når andre samlere begynte å kjøpe hans kunstnere, virker det som han mistet interesse for dem.

Stenersen utviklet et eget forfatterskap i 1930-årene, som var påvirket av radikale ideer i samtidas psykoanalyse. De paret han med impulser fra symbolistisk og surrealistisk litteratur. Blant samtidens unge malere fikk han stor betydning for Kai Fjell og Erik Harry Johannessen. Stenersen kjøpte viktige enkeltarbeider av Fjell, men denne kunstneren er bedre representert i en rekke andre samlinger. Det samme gjelder Fjells nære venn i disse

årene, Arne Ekeland, som har noen mindre viktige arbeider og bare solgte ett virkelig vesentlig arbeid til Stenersen.

For Stenersen ble Erik Harry Johannessen (1902–1980) den kunstner han konsentrerte seg mest om blant de figurative surrealistene. Han kjøpte opp så godt som hele førkrigsproduksjonen av Johannessen, som ellers antakelig bare ville vært et ukjent navn. Rommet med hans arbeider er et av de som har sterkest utstråling i Stenersenmuseet, til tross for at bildene stort sett er malt i dystre jordfarger. Som grafiker framsto Johannessen også som en av de mest spennende skikkelsene vi har fra mellomkrigstiden. Ikke minst i

«Stenersens samling utgjør en bru mellom Munch og andre norske kunstnere i hans samtid»